

Rat u Libanu i bitka za naftu

Par [Prof Michel Chossudovsky](#)

Région : [Europe](#)

Mondialisation.ca, 29 septembre 2008

[Global Research](#) 26 juin 2006

Da li postoji veza između bombardovanja Libana i otvaranja najvećeg na svetu strateškog naftovoda kojim će se preko milion barela nafte dnevno dopremati na zapadna tržišta?

Naftovod Čejkan-Tbilisi Baku (BTC), koji povezuje Kaspijsko more sa istočnim Mediteranom, pušten je u rad gotovo nezapaženo 13. jula, na samom početku bombardovanja Libana „pod pokroviteljstvom“ Izraela.

Dan pre nego što su počeli izraelski vazdušni napadi, glavni partneri i akcionari projekta BTC naftovoda, uključujući nekoliko šefova država i direktora naftnih kompanija našli su se u luci Čejhan. Odmah nakon toga otišli su u Istanbul na inauguracioni prijem organizivan u okolini palate Čiradan, čiji je domaćin bio predsednik Turske Ahmet Nedžet Sezer.

Između ostalih, na prijem su došli izvršni direktor British Petroleum-a (BP) [lord Braun](#), kao i visoki zvaničnici iz VB, SAD i Izraela. BP se nalazi na čelu konzorcijuma BTC naftovoda. Ostalim veliki zapadni akcionari su Chevron, Conoco-Phillips, francuski Total i italijanski ENI. (Prema BP, „The BTC Co. akcionari“ su: BP (30.1%); AzBTC (25.00%); Chevron (8.90%); Statoil (8.71%); TPAO (6.53%); Eni (5.00%); Total (5.00%), Itochu (3.40%); INPEX (2.50%), ConocoPhillips (2.50%), Amerada Hess (2.36%)

Izraelski ministar za energetiku i infrastrukturu Benjamin Ben-Eliezer došao je sa delegacijom visokih funkcionera izraelske naftne industrije.

BTC naftovod u potpunosti zaobilazi teritoriju Ruske Federacije. Prolazi kroz bivše sovjetske republike Azerbejdžan i Gruziju, koje su postale američki „protektorati“ i čvrsto su integrisane u savezništvo sa SAD i NATO.

Uz to, Azerbejdžan i Gruzija imaju ugovore o dugoročnoj vojnoj saradnji sa Izraelom. Godine 2005. gruzijske kompanije dobile su oko 24 miliona USD na osnovu vojnih ugovora koji se finansiraju iz vojne pomoći SAD Izraelu u okviru takozvanog „Programa za inostrano vojno finansiranje“.

Izrael ima deonice u naftnim poljima Azerbejdžana, odakle uvozi oko 20% nafte za svoje potrebe. Otvaranjem naftovoda znatno će porasti izraelski uvoz iz kaspijskog basena.

Postoji, međutim, još jedna dimenzija rata u Libanu. S obzirom da je Rusija oslabljena, Izrael će dobiti značajnu stratešku ulogu u „zaštiti“ istočnomediterranskih transportnih i naftnih koridora koji polaze iz Čejhana.

Militarizacija istočnog Mediterana

Bombardovanje Libana deo je pažljivo planirane i koordinirane vojne mape puta. Vojni planeri u SAD i Izraelu već razmatraju proširenje rata u Siriju i Iran. Ova šira vojna agenda u tesnoj je vezi sa strateškom naftom i naftovodima. Podržavaju je zapadni naftni giganti koji kontrolišu naftovodne koridore. U kontekstu rata u Libanu, za pomenutu agendu potrebna je izraelska teritorijalna kontrola istočnomeditaranske obale.

U tom kontekstu, BTC naftovod kojim dominira British Petroleum, „dramatično“ je izmenio geopolitiku istočnog Mediterana, koji je sada preko energetskeg koridora povezan sa kaspiskim basenom:

„BTC naftovod u velikoj meri je promenio status zemalja u regionu i učvrstio je nova prozapadna savezništva. Sprovedši naftovod do Mediterana, Vašington je praktično uspostavio novi blok sa Azerbejdžanom, Gruzijom, Turskom i Izraelom“, (Komersant, Moskva, 14. juli 2006.)

Izrael je sada deo anglo-američke vojne osovine koja služi interesima zapadnih naftnih giganta na Bliskom Istoku i u Centralnoj Aziji.

Dok se u zvaničnim izveštajima navodi da će se BTC naftovodom „dopremati nafta na zapadna tržišta“, ono što se retko pominje je da će deo nafte iz Kaspiskog mora direktno odlaziti u Izrael. S tim u vezi, napravljen je projekat podvodnog izraelsko-turskog naftovoda koji bi povezivao Čejhan sa izraelskom lukom Aškelon, a odatle preko izraelskog centralnog naftovodnog sistema, sa Crvenim morem.

Cilj Izraela nije samo da dobavlja naftu iz Kaspiskog mora za svoje potrebe, već i da ima ključnu ulogu u preprodaji kaspiske nafte na tržištima Azije, preko svoje luke Eilat na Crvenom moru. Strateške implikacije ovog preusmeravanja kaspiske nafte su dalekosežne.

Predviđa se da se BTC naftovod poveže sa izraelskom naftovodom Eilat-Aškelon (www.eapc.co.il/pipelines.html), poznatim kao „Tipline“ Izraela, od Čejhana do izraelske luke Aškelon. U aprilu 2006. godine Izrael i Turska najavili su planove za četiri podvodna cevovoda koji bi zaobišli sirijsku i libansku teritoriju.

„U toku su pregovori između Turske i Izraela o izgradnji energetskeg i vodenog projekta vrednog milione dolara kojim će se u Izrael transportovati voda, struja, prirodni gas i nafta, gde će nafta dalje da se šalje na Daleki Istok.

Novi tursko-izraelski predlog o kojem se pregovara obezbedio bio transfer vode, struje, prirodnog gasa i nafte u Izrael preko četiri podvodna cevovoda. ([Jerusalem Post](#), 11 maj, 2006)

„Nafta iz Bakua moći će da se preko ovog novog naftovoda transportuje u Indiju i na Daleki Istok preko Aškelona (i Crvenog mora).“

„Čejhan i mediteranska luka Aškelon nalaze se na razdaljini od samo 400 km. Nafta može da se transportuje u tankerima ili preko posebno izgrađenog podvodnog naftovoda. Iz Aškelona, nafta može da se preko već postojećeg naftovoda prenosi do Eilata na Crvenom moru; a odatle, u Indiju i druge azijske zemlje da se transportuje u tankerima. » (<http://www.regnum.ru/english/>)

Voda za Izrael

Deo ovog projekta je i cevovod kojim će se u Izrael dopremiti voda iz izvora koji se nalaze u gornjim tokovima Tigra i Eufrata u Anadoliji. Ovo je davnašnji strateški cilj Izraela, na štetu Sirije i Iraka. Izraelski planovi u vezi sa vodom povezani su sa sporazumom o vojnoj saradnji između Tel Aviva i Ankare.

Strateško preusmeravanje nafte iz Centralne Azije

Svrha izmene pravca centralnoazijske nafte i gasa ka istočnom Mediteranu (pod izraelskom vojnom zaštitom), radi ponovnog izvoza u Aziju, jeste da se oslabi unutar-azijsko energetske tržište, koje se inače zasniva na razvoju direktnih naftovodnih koridora koji bi povezivali Centralnu Aziju i Rusiju sa Južnom Azijom, Kinom i Dalekim Istokom.

Konačno, cilj ovog projekta je slabljenje uloge Rusije u Centralnoj Aziji i odsecanje Kine od izvora nafte u Centralnoj Aziji. Dodatni cilj je izolacija Irana.

U međuvremenu, Izrael se pretvorio u novog moćnog igrača na globalnom tržištu energije.

Rusko vojno prisustvo na Bliskom Istoku

U međuvremenu, Rusija je odgovorila na američko-izraelsko-turski plan militarizacije istočnomediteranske obale planovima za izgradnju ruske pomorske baze u sirijskoj luci Tartus:

„Izvori u Ministarstvu odbrane ukazuju da će pomorska baza u Tartusu omogućiti Rusiji da utvrdi svoje pozicije na Bliskom Istoku i obezbediti zaštitu Sirije. Moskva namerava da razmesti sistem vazdušne odbrane u okolini ove baze - da bi obezbedila vazdušnu zaštitu kako same baze, tako i znatnog dela sirijske teritorije. (sistemi S-300 PMU neće biti dati Siriji na korišćenje, već će njima upravljati ruski kadrovi), ([Komersant, 2. jun 2006.](#))

[Tartus ima stratešku poziciju na 30 km od granice sa Libanom.](#)

Dodatno, Moskva i Damask su postigli sporazum o modernizaciji sirijske vazdušne odbrane, kao i o programu podrške njenim kopnenim snagama, modernizaciji letelica MIG-29 i podmornica. ([Komersant, 2. jun 2006.](#),). U kontekstu eskalacije konflikta, ova dešavanja imaju dalekosežne implikacije.

Rat i naftovodi

Pre bombardovanja Libana, Izrael i Turska su najavili izgradnju podvodnih cevovoda koji će zaobići Liban i Siriju. Ovi cevovodi ne narušavaju otvoreno teritorijalni suverenitet Libana i Sirije.

Na drugoj strani, za razvoj alternativnih zemljanih koridora (za naftu i vodu) kroz Liban i

Siriju bila bi potrebna tursko-izraelska kontrola istočnomediteranske obale.

Sprovođenje u život zemljišnog koridora, nasuprot projektu podvodnih cevovoda, zahtevalo bi militarizaciju istočnomediteranske obale, od luke Čejhan, preko Sirije i Libana, do libansko-izraelske granice.

Zar ovo nije jedan od skrivenih ciljeva rata u Libanu? Da se napravi prostor koji će Izraelu omogućiti kontrolu širokog dela teritorije koja se pruža od libanske granice, kroz Siriju, do Turske.

„Dugotrajni rat“

Izraelski premijer Ehud Olmert izjavio je da će izraelska ofanziva protiv Libana „trajati veoma dugo“. U međuvremenu, SAD su ubrzale isporuku oružja Izraelu.

Iza „dugotrajnog rata“ kriju se strateški ciljevi povezani sa naftom i naftovodima.

Vazдушna kampanja protiv Libana u uskoj je vezi sa američko-izraelskim strateškim ciljevima na širem Bliskom Istoku, uključujući Siriju i Iran. Kondolisa Rajs upravo je izjavila da je glavna svrha njene misije Bliskom Istoku ne prekid vatre u Libanu, već izolacija Sirije i Irana. (*Daily Telegraph*, 22. jul 2006.)

U ovom trenutku, popunjavanje izraelskih zaliha oružjem za masovno uništenje proizvedenim u SAD ukazuje na eskalaciju rata ne samo u Libanu, već i preko njegovih granica.

Originalni tekst možete naći na Globalresearch.ca

Tekst na srpskom jeziku možete naći na nspm.org.yu

Michael Chossudovsky je profesor ekonomije na Ottawskom Univerzitetu i autor Globalizacija Bijede (The Globalisation of Poverty), Uticaji Reformi IMF-a i Svjetske Banke (Impacts of IMF and World Bank Reforms), Mreža Zemalja U Razvoju (Third World Network), izdavačka kuća Penang and Zed Books, London, 1997.

La source originale de cet article est Global Research
Copyright © Prof Michel Chossudovsky, Global Research, 2008

Articles Par : Prof Michel Chossudovsky

A propos :

Michel Chossudovsky is an award-winning author, Professor of Economics (emeritus) at the University of Ottawa, Founder and Director of the Centre for Research on Globalization (CRG), Montreal, Editor of

Global Research. He has taught as visiting professor in Western Europe, Southeast Asia, the Pacific and Latin America. He has served as economic adviser to governments of developing countries and has acted as a consultant for several international organizations. He is the author of eleven books including *The Globalization of Poverty and The New World Order* (2003), *America's "War on Terrorism"* (2005), *The Global Economic Crisis, The Great Depression of the Twenty-first Century* (2009) (Editor), *Towards a World War III Scenario: The Dangers of Nuclear War* (2011), *The Globalization of War, America's Long War against Humanity* (2015). He is a contributor to the *Encyclopaedia Britannica*. His writings have been published in more than twenty languages. In 2014, he was awarded the Gold Medal for Merit of the Republic of Serbia for his writings on NATO's war of aggression against Yugoslavia. He can be reached at crgeditor@yahoo.com

Michel Chossudovsky est un auteur primé, professeur d'économie (émérite) à l'Université d'Ottawa, fondateur et directeur du Centre de recherche sur la mondialisation (CRM) de Montréal, rédacteur en chef de Global Research.

Avis de non-responsabilité : Les opinions exprimées dans cet article n'engagent que le ou les auteurs. Le Centre de recherche sur la mondialisation se dégage de toute responsabilité concernant le contenu de cet article et ne sera pas tenu responsable pour des erreurs ou informations incorrectes ou inexacts.

Le Centre de recherche sur la mondialisation (CRM) accorde la permission de reproduire la version intégrale ou des extraits d'articles du site Mondialisation.ca sur des sites de médias alternatifs. La source de l'article, l'adresse url ainsi qu'un hyperlien vers l'article original du CRM doivent être indiqués. Une note de droit d'auteur (copyright) doit également être indiquée.

Pour publier des articles de Mondialisation.ca en format papier ou autre, y compris les sites Internet commerciaux, contactez: media@globalresearch.ca

Mondialisation.ca contient du matériel protégé par le droit d'auteur, dont le détenteur n'a pas toujours autorisé l'utilisation. Nous mettons ce matériel à la disposition de nos lecteurs en vertu du principe "d'utilisation équitable", dans le but d'améliorer la compréhension des enjeux politiques, économiques et sociaux. Tout le matériel mis en ligne sur ce site est à but non lucratif. Il est mis à la disposition de tous ceux qui s'y intéressent dans le but de faire de la recherche ainsi qu'à des fins éducatives. Si vous désirez utiliser du matériel protégé par le droit d'auteur pour des raisons autres que "l'utilisation équitable", vous devez demander la permission au détenteur du droit d'auteur.

Contact média: media@globalresearch.ca